

Kiintiöpakolaisjärjestelmä, ilman oleskeluoikeutta olevat, ukrainalaisten tilanne

Ylijohtaja Minna Hulkkonen

19.5.2023

Kiintiöpakolaisjärjestelmä

Kiintiöpakolaisjärjestelmä

- Suomi vastaanottaa pakolaiskiintiössä **UNHCR:n pakolaisiksi katsomia henkilöitä**
- Suomi on vastaanottanut paljon **kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevia pakolaisia** ja painottanut perheiden sekä vaikeassa asemassa olevien naisten ja lasten valintaa sekä hätätapauksia.
- Suomen viranomaiset (Migri, supo ja kotoutumisen asiantuntijat) **valitsevat Suomeen otettavat kiintiöpakolaiset.**

➔ Pakolaiskiintiö heijastelee UNHCR:n arvioimien **uudelleensijoittamistarpeiden kehitystä sekä Suomen kantokykyä**

➔ Kohdennetaan pakolaiskiintiötä uudelleensijoittamistarpeiden sekä EU:n strategisten painopisteiden mukaisesti

Pakolaiskiintiön kustannukset

- Julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2024-2027 on pohjaoletuksena **850 henkilön vuotuinen pakolaiskiintiö**.
- JTS-kaudella kiintiön alentaminen 100 hlö/v. vähentäisi määrärahatarvetta yhteensä **10,7 milj. euroa**.

	2024	2025	2026	2027	Yhteensä 2024-2027
26.40.01 Maahanmuuttoviraston toimintamenot	65 000	65 000	65 000	65 000	260 000
26.40.21 Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto	190 000	190 000	190 000	190 000	760 000
32.30.51 Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut	130 445	260 890	260 890	260 890	913 115
32.50.30 Valtion korvaukset kotoutumisen edistämisestä	550 000	1 650 000	2 750 000	3 850 000	8 800 000
Yhteensä	935 445	2 165 890	3 265 890	4 365 890	10 733 115

EU:n uudelleensijoittamisohjelmat

- **EU:n uudelleensijoittamisohjelmien puitteissa on vuodesta 2015 lähtien vastaanotettu yhteensä 115 000 pakolaista EU-maihin.** Vuoden 2023 ohjelmassa on mukana yhteensä 17 EU-maata, jotka ovat sitoutuneet yli 29 000 pakolaisen vastaanottoon. Suomi osallistuu ohjelmiin pakolaiskiintiön puitteissa.
- Komissio kompensoi jäsenvaltioille AMIF-rahaston kautta **10 000 euroa kutakin maahan saapunutta kiintiöpakolaista kohden** edellyttäen, että uudelleensijoittaminen tapahtuu komission määrittämien alueellisten prioriteettien mukaisesti. Pakolaiskiintiön alentaminen **100 henkilöllä/v. vähentäisi tämän mukaisesti v. 2024-2027 yhteensä EU-rahastokorvauksia 1,0 milj. euroa/vuosi.**
- Alueellisia strategisia painopisteitä ovat mm. **Syyrian tilanne, keskisen Välimeren reitin maat, erityisesti Libyan tilanne, sekä Afganistanin tilanne.**

Vaihtoehdot maassa pitkään ilman oleskeluoikeutta oleskelleille

Tilannekuva

- Suomessa pitkään ilman oleskeluoikeutta oleskelleista suuri osa on vuosina **2015–2016 saapuneita turvapaikanhakijoita.**
- Maahanmuuttovirasto arvioi heidän määräkseen **hieman yli 1 400 henkilöä.** Merkittävä osa heistä on **irakilaisia.** Monet Irakin ja Somalian kansalaiset ovat jättäneet **uusintahakemuksia.**
- Maassa oleskelee myös ihmisiä, jotka eivät ole koskaan hakeneet turvapaikkaa tai muuta oleskelulupaa.
- Tarkkoja määrällisiä arvioita maassa pitkään ilman oleskeluoikeutta olevista on vaikea tehdä.

Ratkaisuvaihtoehdot

Vapaaehtoinen paluu ja palauttaminen

- Kielteisen oleskelulupapäätöksen saanut voi aina palata kotimaahansa. Viime kädessä poliisi poistaa henkilön maasta. Haasteena paluuhalukkuuden puute ja palautusyhteistyön ongelmat tiettyjen kolmansien maiden kanssa.

Oleskelun laillistaminen Suomessa

- Erillislaki, jolla mahdollistetaan pitkään jatkuneen oleskelun laillistaminen, jos asetetut kriteerit yksilöllisessä harkinnassa täyttyvät. Vrt. Saksa ja Irlanti.
- Poikkeaminen matkustusasiakirjavelvollisuudesta, jos muut oleskeluluvan edellytykset kuin voimassa oleva kansallinen passi täyttyvät.

Ukrainalaisten tilanne

Tilannekuva

- Viime vuonna Suomessa rekisteröitiin yhteensä hieman yli 46 600 tilapäisen suojelun hakemusta. Kuluvana vuonna hakemuksia on rekisteröity hieman alle 8000 ja Maahanmuuttoviraston arvio koko vuodelle on 20 000–30 000 hakijaa. Vuonna 2024 hakijoita odotetaan saapuvan 10 000–15 000.
- Ukrainan sotilaallisen tilanteen kehitystä on erittäin vaikea arvioida. Toistaiseksi edellytyksiä pysyvälle rauhalle on vaikea nähdä ja on mahdollista, että sota tulee jatkumaan vielä pitkään.
- EU:n direktiiviin perustuva tilapäinen suojelu jatkuu tällä hetkellä 4.3.2024 saakka, mahdollisuus jatkaa 4.3.2025 saakka
- Ratkaisuihin tämän jälkeen vaikuttavat Ukrainan sotilaallinen tilanne ja se, ovatko EU-tason ratkaisut tämän vuoksi vielä tarpeen ja mahdollisia.
- Sodan päättyessä ja tilapäisen suojelun lakatessa on kansallisin ratkaisuin varmistettava sekä mahdollisuus palata Ukrainaan että mahdollisuus jatkaa sujuvasti oleskelua Suomessa muulla kuin tilapäisen suojelun perusteella.

Ratkaisuvaihtoehdot: EU tason toimet

Jos tarve suojelulle on vielä olemassa maaliskuussa 2024, niin kyseeseen tulisi tilapäisen suojelun jatko vielä kolmanneksi vuodeksi eli maaliskuuhun 2025

- Tämä vaatii neuvoston päätöksen. Konkreettista keskustelua asiasta ei ole vielä EU:ssa aloitettu.

EU:n direktiivin perusteella annettava tilapäinen suojele päättyy viimeistään maaliskuussa 2025

- Jos sota jatkuu vielä tuolloin tai tilanne Ukrainassa on muuten sellainen, että tarve EU:n yhdenmukaisille toimille ei ole poistunut, olisi tärkeää, että **tilanteeseen löydettäisiin yhteinen EU tason ratkaisu.**
- Asiaa koskevaa keskustelua ei ole vielä EU:ssa aloitettu eikä vaihtoehtoja kartoitettu.

Kansalliset ratkaisuvaihtoehdot tilapäisen suojelun päättyessä

Vapaaehtoinen paluu ja uudelleenkotoutuminen

- Varmistetaan toimien kattavuus ja vaikuttavuus. Pyritään edistämään EU:n yhteistä lähestymistapaa.
- Tarpeen mukaan harkittava erillisen paluutukipaketin rakentamista Ukrainaan palaaville niin, että paluutuet olisivat osa Ukrainan jälleenrakentamisen tukea.
- Huomioidaan kansallisissa ratkaisuissa se, että humanitaarinen tilanne ja jälleenrakennuksen eteneminen vaikuttavat oleellisesti siihen, milloin, minne ja kuinka pysyvästi Ukrainaan voi palata.

Varmistetaan sujuva siirtyminen tilapäisestä suojelusta muulla lupaperusteella tapahtuvaan oleskeluun

- Selvitetään nykyisen säädöspohjan riittävyys ja mahdollisen uuden sääntelyn tarve
- Varataan lupaviranomaisille tarvittavat resurssit

Varmistetaan mahdollisten kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten tehokas käsittely

Kolmansien valtioiden kansalaisten osalta lähtökohtana on paluu koti- tai pysyvän asuinmaahan, jos edellytyksiä oleskeluluvan myöntämiselle ei ole

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi